

Tid Tisdagen den 24 november. Kl. 15:45-15:54
Plats Hyllan, Stockholms Stadsarkiv
Justerat 2020-11-30

Omedelbart justerade paragrafer

Justerat 2020-11-24 §§ 4-7

Jonas Naddebo

Torun Boucher

Närvarande**Beslutande ledamöter**

Jonas Naddebo	(C) Ordförande
Torun Boucher	(V) Vice ordförande
Kristina Lutz	(M)
Charlotte Helmersson	(M) § 5-11
Hanna Gerdes	(L)
Micke Seid	(MP)
Mirja Räihä	(S)
Margareta Stavling	(S)

Tjänstgörande ersättare

Hanna Werner (M)	för Charlotte Helmersson (M) §§ 1-4
Oscar Sameland (M)	för Lisa Degerman (M)
Ida Bengtzon (V)	för Aida Amoli (V)
Mariam Asghari (S)	för Stian Raneke (S)

Ersättare

Diana Van	(C)
Jesper Svensson	(L)
Marie Grundström	(MP)

Tjänstemän:

Stadsarkivet: Lennart Ploom, stadsarkivarie, Gabriel Marawgeh
Kulturförvaltningen: Förvaltningschefen Robert Olsson, Mårten Castenfors, Daniel Forsman, Maria Högwall (vik. sekreterare), Rebecka Ioannidis Lindberg, Johan Kellokumpu, Patrik Liljegren, Fredrik Linder, Anne Lund, Lena Nilsson, Jelena Veljkovic, Maria Sundström (SACO), Magnus Sundin (Kommunal), nämndsekreterare Kajsa Rydergård och borgarrådssekreterarna Joakim Aspeheim och Siri Andersson.

Deltagande skedde, med undantag för ordförande, vice ordförande, Maria Högwall och Gabriel Marawgeh, på distans via Skype med anledning av den ökande smittspridningen av Covid-19. Ersättaren Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) hade för avsikt att delta i sammanträdet men kunde på grund av problem med ljudöverföringen inte fullfölja sitt deltagande. Se särskild notering under §§ 3 och 4.

§ 1

Justering av dagens protokoll

Kulturnämnden utser Torun Boucher (V) att tillsammans med ordförande Jonas Naddebo (C) justera dagens protokoll.

§ 2

Anmälan av föregående protokoll

Kulturnämnden beslutar att godkänna anmälan av protokoll nr 8/2020 från nämndens sammanträde den 20 oktober, som justerats den 27 oktober.

§ 3**Anmälningsärenden**

Dnr 1.1/34/2020

Beslut

Kulturnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Anmälan görs av:

- a) Till kulturnämnden inkomna handlingar 2020-10-09 – 2020-11-12
- b) Protokoll Rådet för funktionshinderfrågor 2020-11-17
- c) Protokoll arkivutskottet 2020-11-18
- d) Protokoll förvaltningsgruppen 2020-11-16
- e) Protokoll extra förvaltningsgrupp 2020-11-04
- f) Protokoll Stockholms konstråd 2020-10-22
- g) Delegationsbeslut fattade vid kulturförvaltningen
- h) Stadsarkivariens beslut enligt delegation
- i) Månadsrapport kulturförvaltningen oktober 2020
- j) Månadsrapport Stadsarkivet oktober 2020
- k) Anmälan av kontorsytttrande över En långsiktigt hållbar migrationspolitik (SOU 2020:54) Remisstid 2020-11-18.
Dnr 1.1/2898/2020

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas på ärende 3k av vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V) enligt följande:

Kulturförvaltningen har tittat på utredningens förslag utifrån förvaltningens verksamhet och uppdrag. Deras yttrande avser därmed inte att kommentera lagförslaget utifrån ett juridiskt eller ekonomiskt perspektiv. Förvaltningen redovisar i sitt yttrande de insatser som riktades mot nyanlända främst under åren 2015 och 2016. Vi har inget att invända eller anföra runt detta.

Vi vill dock kommentera lagförslaget på en mer övergripande nivå då vi är i grund oeniga med detta förslag. Utöver att försvåra asyl och inskränka rättigheter för människor på flykt så kommer ett införande av lagen få långtgående konsekvenser för kommuner. I underlaget finns det ingen konsekvensanalys av hur lagen kommer påverka kommunerna och deras insatser. Riskerna med att förlänga de tillfälliga uppehållstillstånden kommer leda till att psykisk ohälsa, svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden och försvåra integrering i samhället i stort. Det kommer skapa en osäkerhet som inte gynnar en familjs möjlighet att finna fotfäste i samhället på det sätt som trygga och långsiktigt hållbara uppehållstillstånd

skulle göra. Det försvårar också det arbete som kulturförvaltningen idag utför.

Vi ser en påtaglig risk för ökad oro hos barn om kommitténs förslag skulle bli lag. Barn och ungdomar behöver trygga förhållanden för att exempelvis kunna tillgodogöra sig stadsbibliotekets och kulturskolans insatser. Som allt för ofta så fattas forskningsunderlag gällande nyttan med införda krav, istället finns det risker att de istället försvårar integrationen. För kvinnor som utsätts för våld innebär förslaget en enorm utsatthet där rädslan för att förlora sitt uppehållstillstånd ofta gör att man väljer att inte söka hjälp utan lever kvar i våldet. Något som också ofta drabbar barn.

Vi vill istället se en migrationspolitik som grundar sig i asylrätten, i solidariteten mellan människor och i en robust välfärd. Dessa utgångspunkter är inte luftiga löften. De placerar oss tydligt i den grundläggande politiska konflikt som skär igenom debatten i Sverige och övriga västvärlden: konflikten om fördelningen av samhällets resurser och konflikten mellan solidarisk politik och reaktionär nationalism.

I vårt Sverige är solidaritet och gemenskap utgångspunkten. Vårt mål är en värld där människor inte behöver fly. Det kräver ett långsiktigt arbete för global klimaträttvisa och ekonomisk jämlikhet, för fred, jämställdhet och frihet att vara den man är. Vägen är lång och ambitionerna måste höjas för att nå dit. Under tiden måste Sverige vara en klar och tydlig röst för asylrätt och mänskliga rättigheter genom att ge skydd åt dem som behöver det.

Asylrätten skapades inte för dagar av fred och frihet, utan för svåra tider då mänskligheten visar upp sina allra värsta sidor. I ruinerna av andra världskrigets förintelse och fasor – som då drivit många miljoner på flykt – kom insikten att det krävs ett löfte mellan stater för att i framtiden garantera människor en fristad undan krig, förföljelser och grymhet.

Historiskt ser vi – från misslyckade internationella försök att enas om att rädda judar undan den förestående förintelsen 1938, till skärpt migrationslagstiftning i Sverige under Balkankriget och nutidens misslyckade försök att hitta gemensamma ansvarstaganden i EU – att det är lättare för stater att enas om att stänga gränser och skärpa lagstiftning än om system för att rädda människor på flykt. Därför är asylrätten en grundläggande rättighet som måste försvaras. Kvotflyktingsystemet måste alltid kompletteras av andra vägar till skydd.

Här behöver Sverige visa vägen genom att delta i fördelning av kvotflyktingar, omfördelning av flyktingar inom EU och samtidigt försvara rätten att söka asyl via fler lagliga vägar och en utlänningslag som rättvist och rättssäkert lever upp till det Sverige förbundet sig till i människorättskonventionerna.

Ett av syftena bakom den tvära omsvängningen av flyktingpolitiken efter hösten 2015 sades vara att Sverige skulle förmå andra EU-länder att ta sitt ansvar. Förutom att det drabbat asylsökande hårt och orättvist, med splittrade familjer och rättsosäkerhet som följd, uppfylles inte det syftet. Tvärtom: andra EU-länder använde Sveriges omsvängning som ett argument för att ytterligare försämra sin flyktingpolitik och stänga gränser, skärpa lagar och fortsätta vägra ta ansvar.

Debatten om flyktingmottagande har blivit ett slagfält för högerens attacker mot den generella välfärden. Liksom i övriga Europa används högerextrema eller högerpopulister som murbräcka för att genomföra högerens gamla vanliga ideologiska mål. Sänkta skatter för de mest välbeställda, krympt välfärd och urholkade trygghetssystem får draghjälp av en retorik och politik som etnifierar ojämlikhetens symptom och orsaker. I en tid då högern på detta tydliga sätt använder rasism för att slå sönder vår gemensamma trygghet borde kopplingen mellan att försvara den solidariska svenska välfärdsmodellen och att försvara solidaritet med människor på flykt vara uppenbar för alla.

Vi vet att genom att investera i samhället och varandra kan vi bygga ett starkare, tryggare och mer inkluderande Sverige. Vi har ett ansvar för den som söker skydd, dess familj och möjligheterna att finna fotfäste i samhället genom trygga uppehållstillstånd och lika förutsättningar att ta del av välfärden. Vi har även ett ansvar för människor som redan befinner sig här och som hamnat i kläm i populistiska flyktingpolitiska omsvängningar.

Detta ansvar ska vi självklart ta.

Särskilt uttalande lämnas på ärende 3k av Mirja Räihä m.fl. (S) enligt följande:

Det är en mänsklig rättighet att söka skydd undan krig och förföljelse och det är en del av vårt ansvar som medmänniskor, att hjälpa människor i behov av stöd. När nästan 80 miljoner människor är på flykt på grund av krig och förföljelse får inte någon blunda eller avsäga sig

ansvaret att hjälpa till. Som kommittén själv konstaterar kommer inte Sveriges regelverk att styra över hur migrant- och flyktingrörelser är i världen.

Vi delar uppfattningen om att migrationspolitiken ska vara human, rättssäker och effektiv. Utifrån den utgångspunkten menar vi att flera av förslagen som presenteras inte harmoniserar med intentionerna. Vi hade önskat att kommittén hade tagit större hänsyn till forskning och konsekvensanalyser som har gjorts inom ramen för utredningen. Några av förslagen som vi särskilt vill framföra synpunkter på är uppehållstillståndens längd och kraven vid anhöriginvandring.

För att asylrätten ska värnas ska den som är på flykt få hjälp och skydd. De som har rätt till skydd och beviljas uppehållstillstånd i Sverige ska ges förutsättningar att snabbt komma in i samhället och etablera sig genom jobb och studier. De som saknar asylskäl och får avslag ska snabbt återvända.

För att människor som har beviljats uppehållstillstånd ska kunna etablera sig på ett bra sätt så kan vi inte ha ett system där huvudregeln är tidsbegränsade uppehållstillstånd. Permanent uppehållstillstånd bör vara huvudregeln eftersom det underlättar etableringen i samhället för individen som vet att den har fått en fristad. Trygga människor vågar tänka på framtiden. Med vetskapen om att skyddet inte är begränsat till tre år eller 13 månader kan individen fokusera på att integrera sig i samhället istället för att oro sig för en förnyad asylprocess. Vår utgångspunkt är att de nya invånarna kommer att bidra till att skapa tillväxt i vårt land. Men det förutsätter att de är trygga i att de får vara med och att de tillsammans med sina familjer kan rota sig här. Vi oroar oss för att barn i familjer som beviljas tidsbegränsade uppehållstillstånd utsätts för en enorm stress och att deras välmående påverkas negativt med en osäker och utsatt migrationsstatus.

Dessutom riskerar förslaget om tidsbegränsade uppehållstillstånd innebära att en enorm administration och byråkrati ska byggas upp för att ta sig an de många ansökningar som kommer att uppstå till följd av att i stort sett alla uppehållstillstånd som beviljas är tillfälliga. Det kan inte anses ligga i linje med att migrationspolitiken ska vara effektiv med en gigantisk apparat. Vi ser framför oss långa handläggningstider, höga kostnader för Migrationsverket och längre etableringstid.

Kommittén har inte beaktat förutsättningarna i Stockholm och andra kommuner i utformande av förslagen kring försörjningskraven vid anhörginvandring. I Stockholm är bostadsbristen enorm vilket innebär att med krav som föreslås gälla om att anknytningspersonen ska ha en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och den anhörige är orimliga. Bristen på hyresrätter och högt marknadspris på bostäder kommer att försvåra för många.

Slutligen vill vi framhålla att det är viktigt att migrationspolitiken som ska fastslås är långsiktig, tar fasta på evidens och samtidigt står upp för värden om öppenhet, humanitet och rättssäkerhet.

Ersättaryttrande

Ersättaren Madeleine Kaharascho Fridh (Fi) hade för avsikt att delta i sammanträdet men kunde på grund av problem med ljudöverföringen inte fullfölja sitt deltagande. Madeleine Kaharascho Fridh hade i detta ärende för avsikt att instämma i särskilt uttalande från vice ordförande Torun Boucher (V).